

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

CYHOEDDIAD, DOGFENNU

Yr Eirfa Ddrafftio

Mae'r Eirfa yn cynnwys geiriau ac ymadroddion a ddefnyddir yn gyffredin yn neddfwriaeth Cymru.

Cyhoeddwyd gyntaf: 5 Medi 2024

Diweddarwyd ddiwethaf: 5 Medi 2024

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Rhagymadrodd

Beth yw'r Eirfa Ddrafftio?

Casgliad o eiriau, ymadroddion, byrfoddau a darnau o destun gosod a ddefnyddir gan gyfieithwyr deddfwriaethol Llywodraeth Cymru wrth gyfieithu testunau deddfwriaethol yw'r Eirfa Ddrafftio. Nid yw'n cynnwys pob gair, ymadrodd, byrfodd na thestun gosod a ddefnyddir mewn deddfwriaeth, ond yn hytrach y rhai y mae'r cyfieithwyr deddfwriaethol yn gweld ei bod yn ddefnyddiol eu cynnwys.

Lluniwyd y fersiwn cyntaf o'r Eirfa yn 2004. Roedd yn cynnwys ychydig dros 130 o gofnodion, gyda'r bwriad o gofnodi'r termau sylfaenol yr oedd y cyfieithwyr deddfwriaethol wedi cytuno arnynt drwy drafodaeth a defnydd. Ffrwyth trafodaethau ynghylch cyfieithu testunau penodol yw'r Eirfa yn hytrach nag ymgais i safoni'r holl derminoleg sy'n ymwneud â deddfwriaeth yn systematig. Er hynny, wrth ddod i benderfyniad mae'r cyfieithwyr deddfwriaethol yn ystyried sut y bydd penderfyniadau unigol yn effeithio ar y corff cyfan o ddeddfwriaeth ddwyieithog a'r gobaiith yw y bydd y casgliad hwn yn gam tuag at safoni a sefydlogi'r derminoleg Gymraeg a ddefnyddir mewn deddfwriaeth er hwyluso hygyrchedd y gyfraith yng Nghymru.

Sut mae'r Eirfa Ddrafftio yn cael ei llunio?

Y cyfieithwyr deddfwriaethol eu hunain sy'n penderfynu pa eitemau i'w cynnwys yn yr Eirfa a hynny drwy broses o ymgynghori a thrafod o fewn yr Uned Cyfieithu Deddfwriaethol gan ymgynghori ag eraill yn ôl yr angen.

Sut y dylid defnyddio'r Eirfa Ddrafftio?

Yr Eirfa felly yw'r awdurdod uchaf i gyfieithwyr deddfwriaethol Llywodraeth Cymru o safbwynt y geiriau, yr ymadroddion, y byrfoddau a'r testunau gosod. Wrth raid, mae'n bosibl y bydd unrhyw destun penodol yn gofyn am ddefnyddio

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

geiriau neu ymadroddion gwahanol i'r hyn a geir yn yr Eirfa. Y geiriau mwyaf addas yw'r rhai sy'n cyfleu ystyr y testun gliriaf. Ond mae angen cofio bod pob darpariaeth unigol a phob deddfiad unigol yn rhan o gorff mwy o ddeddfwriaeth a bod cysondeb o fewn y corff cyfan yn bwysig o ran hygyrchedd y gyfraith. Felly dylid osgoi gwyro oddi wrth yr Eirfa oni bai bod cyfiawnhad amlwg dros hynny.

Pwy sy'n gallu gweld yr Eirfa Ddrafftio?

Er mai dogfen at ddefnydd y cyfieithwyr deddfwriaethol yw'r Eirfa yn bennaf, mae ar gael i bob aelod o staff Llywodraeth Cymru ac i'r cyhoedd drwy wefan [BydTermCymru](#). Dogfen fyw yw hi a chaiff ei diweddarau'n rheolaidd, felly os ydych yn argraffu copi i'w ddefnyddio, dylech sicrhau eich bod yn defnyddio'r copi diweddaraf.

Perthynas yr Eirfa Ddrafftio â Chronfa Dermau TermCymru

Bu prosiect hirdymor i fwydo unrhyw dermau addas o'r Eirfa i gronfa termau TermCymru, i roi statws addas i gofnodion o'r Eirfa sydd yn TermCymru, ac i sicrhau nad oes gwrthdaro diangen rhwng cofnodion yr Eirfa a chofnodion TermCymru. Mae'r prosiect hwnnw bellach wedi ei gwblhau, a bydd y mwyafrif llethol o dermau'r Eirfa (ac eithrio cofnodion fel ymadroddion cyfreithiol, nad oes diben eu cynnwys yn y gronfa dermau) hefyd i'w gweld fel cofnodion statws A yn TermCymru. Yn achos y cofnodion hynny o'r Eirfa lle bo angen gwahaniaethu rhwng y termau a ddefnyddir mewn testunau deddfwriaethol a thestunau cyffredinol, bydd cofnodion TermCymru bellach yn gwneud hynny'n eglur. Wrth gynnwys cofnodion newydd yn yr Eirfa, sicrheir bod trafodaeth ynghylch priodoldeb cynnwys y cofnodion hynny yn TermCymru ar statws addas. Serch hynny, wrth gyfieithu deddfwriaeth y disgwyl yw y bydd cyfieithwyr yn dilyn yr Eirfa os ydynt yn dod o hyd i anghysondebau rhwng cofnodion yr Eirfa a chofnodion TermCymru.

Pa wybodaeth sydd yng nghofnodion yr Eirfa Ddrafftio?

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Mae'r Eirfa Ddrafftio yn cynnwys y canlynol: termau, ymadroddion, darnau testun gosod, a byrfoddau.

Ar gyfer termau, rhoddir y term Saesneg a'r term Cymraeg cyfatebol ynghyd â rhan ymadrodd y term Cymraeg ynghyd â'r ffurf luosog ar enwau. Weithiau ychwanegir diffiniad, yn Gymraeg neu yn Saesneg, neu yn y ddwy iaith. Fel arfer, mae'r diffiniadau yn addasiadau o ddiffiniadau mewn ffynonellau cyfeirio safonol e.e. *The Oxford English Dictionary*. Lle y gwelir hynny'n ddefnyddiol rhoddir nodiadau ychwanegol.

Mae rhai cofnodion yn yr Eirfa er mwyn:-

- gwahaniaethu rhwng ystyron gwahanol geiriau e.e. *area (rhan, man, llecyn a pwnc)* ond ni roddir cyfrif am bob ystyr gwahanol (e.e. ni chynhwysir *ardal nac arwynebedd*)
- pennu termau ar gyfer grwpiau cysylltiedig o eiriau y mae angen gallu gwahaniaethu rhyngddynt e.e. *boat, craft, vessel, ship (cwch, bad, llestr, llong)*
- dangos sillafiad cymeradwy e.e. *archaeolegol* (yn hytrach nag *archeolegol*).
- dangos ffurf luosog gymeradwy e.e. *apelau* (yn hytrach nag *apeliadau* fel lluosog *apêl*).

English	Definition	Cymraeg	Diffiniad	Rhannau ymadrodd
	(unrhyw nodiadau yr ydych am eu cynnwys ynglŷn â'r term Saesneg)		(unrhyw nodiadau yr ydych am eu cynnwys ynglŷn â'r term Cymraeg)	(1) (2) Gwr. Unig /ben. lluos

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

A statutory instrument containing regulations under this Act is subject to annulment in pursuance of a resolution of Senedd Cymru.

Mae offeryn statudol sy'n cynnwys rheoliadau o dan y Ddeddf hon yn ddarostyngedig i'w ddiddymu yn unol â phenderfyniad gan Senedd Cymru.

A statutory instrument containing regulations under this Act may not be made unless a draft of the instrument has been laid before and approved by a resolution of Senedd Cymru.

Ni chaniateir gwneud offeryn statudol sy'n cynnwys rheoliadau o dan y Ddeddf hon oni bai bod drafft o'r offeryn wedi ei osod gerbron Senedd Cymru ac wedi ei gymeradwyo ganddi drwy benderfyniad.

accept

derbyn

acquis

acquis communautaire

acquis

g

u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

communautaire	is a French term referring to the cumulative body of European Community laws, comprising the EC's objectives, substantive rules, policies and, in particular, the primary and secondary legislation and case law – all of which form part of the legal order of the European Union (EU).	communautaire		
act	Act of Parliament, statute	deddf	b	u
act	something transacted in council, or in a deliberative assembly, hence, a decree passed by a legislative body, a court of justice, etc (e.g. an EU institution)	act	b	u
Act (of Parliament)		Deddf (gan Senedd y Deyrnas Unedig)	b	u
Act of Accession		Act Ymaelodi	b	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Act of
Parliament

Deddf gan
Senedd y
Deyrnas Unedig

b u

Act of the
Assembly

Deddf gan y
Cynulliad

b u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Act of Senedd
Cymru

Deddf gan
Senedd Cymru

b u

Act of the
Parliament of
the United
Kingdom

Deddf gan
Senedd y
Deyrnas Unedig

b u

---

act or default

gweithred neu
ddiffyg

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

act or failure to
act

gweithred neu
fethiant i
weithredu

---

act or omission

gweithred neu
anweithred

An Act of the
National
Assembly for
Wales

Deddf gan
Gynulliad
Cenedlaethol
Cymru

b u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

adoption order		gorchymyn mabwysiadu		g	u
adverse possession	The occupation of land to which another person (the paper owner) has title, with the intention of possessing it as one's own.	meddiant gwrthgefn	Dyma'r term cyfreithiol am yr hyn a elwir yn gyffredin yn 'sgwatio'.	g	u
adverse possessor		person sy'n meddu'n wrthgefn		g	u
advocacy		eiriolaeth		b	u
advocacy service		gwasanaeth eirioli		g	u
advocate		eirioli		bf	
affirmative procedure		gweithdrefn gadarnhaol		b	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

agglomeration	extended city or town, esp. in relation to the Environmental Noise (Wales) Regulations 2006 and the Environmental Noise (Identification of Noise Sources) (Wales) Regulations 2007	crynodref	ardal ddinesig fawr neu ddinas sydd â phoblogaeth o dros 250,000	b	u
agreement		cytundeb		g	u
aircraft	any of various vehicles capable of flight; (originally) a hot-air balloon; an airship (now chiefly <i>historical</i>); (subsequently) an aeroplane or other heavier-than-air machine	cerbyd awyr		g	u
amending instrument		offeryn diwygio		g	u
amendment	an alteration (addition, removal, replacement, or other change) made by means of one piece of legislation to the text of other legislation	diwygiad	newid (ychwanegiad, dilead, disodliad, neu newid arall) a wneir drwy un darn o ddeddfwriaeth i destun deddfwriaeth arall	g	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

amendment	a change proposed or made to the text of proposed primary legislation by legislators as part of a formal process before the legislation is passed	gwelliant	newid a gynigir neu a wneir i destun deddfwriaeth sylfaenol arfaethedig gan ddeddfwyr fel rhan o broses ffurfiol cyn i'r ddeddfwriaeth gael ei phasio	g	u
among(st) other things		ymhlith pethau eraill			
anaw	Act of the National Assembly for Wales	dccc	Deddf gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru		
and all other powers which enable it in that behalf		a phob pŵer arall sy'n ei alluogi yn y cyswllt hwnnw			
and now vested in them		ac a freiniwyd bellach ynddynt hwy			
animal feed		bwyd anifeiliaid		g	u
animal feeding(-)stuff		bwyd anifeiliaid		g	u
annex		atodiad		g	u
annul	to render void in law, declare invalid or of	diddymu			

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

none effect.

---

any provision of
this Act

unrhyw
ddarpariaeth yn y
Ddeddf hon

---

appeal

apêl

b u

---

appendix

atodiad

g u

---

application

(e.g. as a title in an
instrument)

cymhwyso

---

application to
the Crown

cymhwyso i'r
Goron

---

apply

(e.g. these regulations
apply to Wales/in
relation to Wales). Daw'r
diffiniad isod o
ddyfarniad llys: "The
Oxford English
Dictionary (2nd ed.
1989), vol. I, at p 577,
states that to "apply"
means to "bring (a law,
rule, test, principle, etc.)
into contact with facts,
to bring to bear
practically, to put into
practical operation".

bod yn gymwys

(e.e. mae'r Rheoliadau
hyn yn gymwys i
Gymru/o ran Cymru)

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

appointed day		diwrnod penodedig	g	u
apportion		dosrannu		
appropriate		priodol		
approvement	The conversion to his own profit, by the lord of the manor, of waste or common land by enclosure and appropriation	cau tir gan y perchennog		
arbitration		cymrodeddu		
archaeological		archaeolegol		
area	a piece of ground or space within a building, that is not built on or occupied, or is enclosed, or reserved for a particular purpose (e.g. area of highway)	rhan; man; llecyn etc		u
area	=policy area (to differentiate from 'maes' and 'mater' in memoranda etc	pwnc	g	u
article	a clause in a document	erthygl	b	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

as amended
[from time to
time]

fel y'i diwygir [o
bryd i'w gilydd], fel
y'u diwygir [o bryd
i'w gilydd]

---

as it had effect
immediately
before exit day

fel yr oedd yn cael
effaith yn union
cyn y diwrnod
ymadael

---

as it has effect
in EU law

fel y mae'n cael
effaith yng
nghyfraith yr UE

---

as originally
enacted

fel y'i deddfwyd yn
wreiddiol, fel y'u
deddfwyd yn
wreiddiol

---

as the case may
be

yn ôl y digwydd

---

asc

Act of Senedd Cymru

dsc

Deddf gan Senedd
Cymru

---

asp

Act of the Scottish
Parliament

dsa

Deddf gan Senedd yr
Alban

Assembly
Measure

Mesur gan y
Cynulliad

g u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

associated
provision

darpariaeth
gysylltiedig

b u

---

audit

archwilio

---

audit

archwiliad

g u

---

auditor

archwilydd

g u

---

authenticate

dilysu

---

award

Swm o arian sy'n
ddyledus fel cosb,
iawndal neu daliad yn
sgil dyfarniad gan
farnwr neu benderfyniad
gan gymrodeddwr

dyfarndal

g u

---

before the end
of

cyn diwedd

---

beginning on

gan ddechrau ar

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

beginning with

gan ddechrau â

---

believe

(e.g. if the Welsh
Ministers believe...)

credu

(e.e. os yw
Gweinidogion Cymru yn
credu...)

---

bend

a curve, especially a
sharp one in a road

tro

g u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

benefit	state payment e.g. for unemployed person	budd-dal	g	u
berth	a sleeping-place in a ship; a long box or shelf on the side of the cabin for sleeping; a sleeping-place of the same kind in a railway carriage or elsewhere	man cysgu	g	u
best practice		arferion gorau		ll
bill	draft of a proposed Act	bil	g	u
biological parent		rhiant biolegol	g	u
birth parent		rhiant geni	g	u
boat		cwch	g	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

both Houses of Parliament	The House of Lords and the House of Commons	dau Dŷ Senedd y Deyrnas Unedig	g	u
bring into force		dwyn i rym		
butcher		cigyddio	torri anifail yn ddarnau cig ar gyfer ei fwyta	
butcher		cigydd	g	u
but not so as to bring the duty under section X into force		ond nid fel bod y ddyletswydd yn adran X yn cael ei dwyn i rym		
by virtue of		yn rhinwedd		
C.	Commencement	C.		
C.	Command Paper (1870-1899)	G.		
c.	chapter	p.		
calculate		cyfrifo		
capture	The forcible taking by an enemy of smth as a prize in time of war with intent to deprive the owner of all property in the thing taken	cipio		

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

circulatory carriageway		cerbyttfordd gylchredol		b	u
cited	e.g. These Regulations may be cited as....	enw	e.e. Enw'r Rheoliadau hyn yw.....		
civil status		statws sifil		g	u
class	(=category)	dosbarth (ar)		g	u
class	(=of pupils, students etc)	dosbarth (o)		g	u
clause		cymal		g	u
Clerk of the Senedd		Clerc y Senedd		g	u
closing words		geiriau cloi			ll
Cm.	Command Paper (1986-)	Gorch.	Papur Gorchymyn		
Cmd.	Command Paper (1919-1956)	Gorchm.			
Cmnd.	Command Paper (1956-1986)	Gorchmn.			

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

co-draft		cyd-ddrafftio		
co-drafter		cyd-ddrafftiwr	g	u
co-drafting	the process of co-drafting	cyd-ddrafftio		
come into force		dod i rym		
coming into force date		dyddiad dod i rym	g	u
Command Paper	document issued by the UK government and presented to Parliament formally 'By His Majesty's Command'.	Papur Gorchymyn	g	u
commencement	(eg. as a title in an instrument)	cychwyn		
commencement order		gorchymyn cychwyn	g	u
comment		sylw	g	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Commission Decision	Penderfyniad gan y Comisiwn	g	u
---------------------	-----------------------------	---	---

Commission Regulation	Rheoliad gan y Comisiwn	g	u
-----------------------	-------------------------	---	---

---

common commencement date	dyddiad cydgychwyn	g	u
--------------------------	--------------------	---	---

---

common law	the body of law in	cyfraith gyffredin	corff o gyfraith yng	b	u
------------	--------------------	--------------------	----------------------	---	---

---

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

England and Wales developed by the courts as opposed to that created by statute

Nghymru a Lloegr a ddatblygir gan y llysoedd o'i gyferbynnu â'r corff a lunnir drwy statud

---

common law

the rules of law in England and Wales developed historically by the King's Courts as opposed to the rules of equity developed by the Chancellor's Courts, both sets of rules now being administered by a unified court system

cyfraith gyffredin

rheolau cyfraith a ddatblygwyd yng Nghymru a Lloegr yn hanesyddol gan Lysoedd y Brenin o'u cyferbynnu â rheolau ecwiti a ddatblygwyd gan Lysoedd y Canghellor; mae'r ddwy set o reolau bellach yn cael eu gweinyddu gan system lysoedd unedig

b u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

common law

the body of law based on the legal system of England and Wales, as opposed to a civil law system based on the

cyfraith gyffredin

y corff o gyfraith sy'n seiliedig ar system gyfreithiol Cymru a Lloegr, o'i chyferbynnu â systemau cyfraith sifil

b u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

*Napoleonic Code or
Roman Law*

*sy'n seiliedig ar y Cod
Napoleonaidd neu
Gyfraith Rhufain.*

Community law

cyfraith y
Gymuned

b u

Community
legislation

deddfwriaeth
Gymunedol

b u

Community
obligation

rhwymedigaeth
Gymunedol

b u

Community
provision

darpariaeth
Gymunedol

b u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

compensate		digolledu		
compliance		cydymffurfedd	g	u
compulsory		gorfodol		
compute		cyfrifiannu		
confinement	the condition of being in childbirth, delivery, e.e. (6) In this section “confinement” means (a) labour resulting in the issue of a living child, or (b) labour after [24 weeks] of pregnancy resulting in the issue of a child whether alive or dead (adrannau 36(5) a 171(1) o Ddeddf Cyfraniadau a Budd-daliadau Nawdd Cymdeithasol 1992)	gwelyfod	g	u
confiscate	Take or seize property with authority (not necessarily legal authority)	1. (yn gyffredinol) mynd â rhywbeth oddi ar rywun; cymryd rhywbeth oddi ar rywun; 2. (yn gyfreithiol): atafaelu		
conformity		cydymffurfiaeth	b	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

connivance		ymoddefiad		g	u
consequential amendment		diwygiad canlyniadol		g	u
consequential provision		darpariaeth ganlyniadol		b	u
consider	(e.e. if the Commissioner considers...)	ystyried	(e.e. os yw'r Comisiynydd yn ystyried...)		
consolidate	combine into a single whole	cydgrynhoi			
construe		dehongli			
consumer		defnyddiwr		g	u
contract		contractio			
contract of employment		contract cyflogaeth		g	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

contractor	contractwr	g	u
------------	------------	---	---

---

contractual	contractiol
-------------	-------------

---

control measure	mesur rheoli	g	u
-----------------	--------------	---	---

---

contravene	offend against the prohibition or order of (a law, treaty, or code of conduct)	torri (e.e. torri Erthygl 15(6) o Reoliad 470/2009)
------------	--	---

conflict with (a right, principle, etc.), especially to its detriment

mynd yn groes i (e.e. 'mynd yn groes i hawl sydd wedi ei hamddiffyn o dan gyfraith hawliau dynol')

---

contravention	toriad	g	u
---------------	--------	---	---

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

convict

euogfarnu

---

conviction

euogfarn

b u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

corporate	of or belonging to a body politic, or corporation, or to a body of persons, e.g. corporate brand, corporate identity, corporate name	corfforaethol	e.e. brand corfforaethol
-----------	--	---------------	--------------------------

---

corporate	constituted as a legal or formal constitution, e.g. corporate body, body corporate	corfforedig	e.e. corff corfforedig
-----------	--	-------------	------------------------

---

correction slip		slip cywiro	g	u
-----------------	--	-------------	---	---

Council Directive		Cyfarwyddeb gan y Cyngor	b	u
-------------------	--	--------------------------	---	---

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Council Regulation		Rheoliad gan y Cyngor	g	u
--------------------	--	-----------------------	---	---

Council Tax, Wales		Y Dreth Gyngor, Cymru	b	u
--------------------	--	-----------------------	---	---

---

craft	(=boat, ship etc)	bad	g	u
-------	-------------------	-----	---	---

---

crime	A public wrong punishable by the state in criminal proceedings e.g. suicide is no longer a crime.	trosedd	b	u
-------	---	---------	---	---

---

crime	Criminal activity e.g. proceedings of crime, crime reduction	troseddu		
-------	--	----------	--	--

---

criminal		troseddol		
----------	--	-----------	--	--

---

criminal offence	A public wrong punishable by the state in criminal proceedings e.g. council tax offence means any criminal offence in connection	trosedd	b	u
------------------	--	---------	---	---

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

with the making of an application.

Crown application

cymhwyso i'r Goron

---

damages

iawndal

g u

---

data capture

Cause (data) to be stored in a computer etc.; the process of determining that a record should be made and kept; The process of lodging a document into a recordkeeping system and assigning metadata to describe the record and place it in context, thus allowing the appropriate management of the record over time.

cipio data

---

debenture

a long-term security yielding a fixed rate of interest, issued by a company, and secured against assets

dyledeb

Sicreb hirdymor sy'n talu cyfradd sefydlog o log. Caiff ei chyhoeddi gan gwmni a'i sicrhau yn erbyn asedau.

b u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

debenture		debentur	Tystysgrif i gydnabod dyled	g	u
decision		penderfyniad		g	u
dedicate	(e.g. dedicate land)	cyflwyno			
dedication instrument		offeryn cyflwyno		g	u
deem		barnu			

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

default power		pŵer diofyn	g	u
definition		diffiniad	g	u
dehydrated fodder		porthiant sych	g	u
deliver	to give or distribute to the proper person or quarter (letters or goods brought by post, carrier, or messenger)	danfon	e.e. where the tobacco is being delivered or collected = pan fo'r tybaco yn cael ei ddanfon neu ei gasglu	
deliver	To give or hand over formally (<i>esp.</i> a deed to the grantee, or to a third party)	traddodi	e.e. The documents may be served on a person by delivering them to the person, or by sending them by post = Caniateir cyflwyno'r dogfennau i berson drwy eu traddodi i'r person, neu drwy eu hanfon drwy'r post	
deliver	To give forth in words, utter, enunciate,	traddodi	e.e. when he delivered the James Callaghan	

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

	pronounce openly or formally		Memorial Lecture = pan draddododdDdarlith Goffa James Callaghan
deposit	(e.g. deposit a plan or money)	adneuo	
deposit	lay down (matter) gradually as a layer or covering	dyddodi	
derivative lease		les ddeilliannol	b u
derogate	(e.g. derogating from Directive 2001/15/EC to postpone the application of the prohibition of trade to certain products".	rhanddirymu	(e.e. yn rhanddirymu Cyfarwyddeb 2001/15/EC er mwyn gohirio cymhwyso'r gwaharddiad ar fasnachu i gynhyrchion penodol".
derogate	(e.g. the Senedd could not lawfully derogate from the requirements of EC legislation)	ymeithrio	(e.e ni allai'r Senedd ymeithrio'n gyfreithlon rhag gofynion deddfwriaeth y GE)
derogation		rhanddirymiad	g u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfrain](#)t.

designate		dynodi		
detain	(a) officially seize and hold goods (b) keep someone in official custody	cadw'n gaeth		
detention and training order		gorchymyn cadw a hyfforddi	g	u
detention centre		canolfan gadw	b	u
determination notice		hysbysiad penderfynu	g	u
determination report		adroddiad ar gyfer penderfynu	g	u
determine	to firmly decide; come to a judicial decision	penderfynu; dyfarnu		
determine	to ascertain or establish as a result of research or calculation	canfod		

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

determine	to bring to an end (eg. determine a lease)	terfynu
-----------	--	---------

---

determine	to fix in scope, extent, variety, etc (eg. determine a procedure)	pennu
-----------	---	-------

---

direction	An instruction how to	cyfarwyddyd	g	u
-----------	-----------------------	-------------	---	---

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

proceed or act; an order to be carried out, a precept e.g. If a **direction** is made under subsection (2), the local authority must comply with the instructions of the Welsh Ministers or the nominee in relation to the exercise of the functions.

---

directive		cyfarwyddeb		b	u
disapply		datgymhwyso			
discontinuance		peidio â pharhau			
disqualify		anghymhwyso			
distrain	Seize goods by way of distress	atafael	Dwyn eiddo ymaith er mwyn gorfodi'r perchennog i gyflawni gwasanaeth neu i dalu dyled.		
distress	Seizure of goods as security for the performance of an obligation	atafael		g	u
diversionary route		llwybr dargyfeiriol		g	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

domicile		domisil	Y diriogaeth y mae ei chyfraith yn cael ei chymhwyso ar gyfer person	g	u
draft		drafft		g	u
draft		drafftio			
draft LCO		GCD drafft		g	u
draft Measure		Mesur drafft		g	u
drafter		drafftiwr		g	u
drainage improvement work		gwaith gwella draenio		g	u
due	of the proper quality or extent; adequate eg. due regard, due diligence, due notice	dyladwy			
due	required or owed as a legal or moral obligation e.g. you must pay any tax due	dyledus			

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

due to	in consequence of e.g. due to unforeseen circumstances	oherwydd; o ganlyniad i; o achos etc		
dwel		anheddu		
dweller		anheddydd	g	u
dwelling		annedd	b	u
dwelling house		tŷ annedd	g	u
EC		EC		Pan fydd 'EC' (<i>European Community</i>) yn ymddangos yn rhan o deitl deddf Ewropeaidd, cedwir at 'EC', ond pan na fydd yn rhan o deitl felly defnyddir 'CE'.
EC		CE		Pan fydd 'EC' (<i>European Community</i>) yn ymddangos yn rhan o deitl deddf Ewropeaidd, cedwir at 'EC', ond pan na fydd yn rhan o deitl felly defnyddir 'CE'.
EEA frontier self-employed person		person hunangyflogedig trawsffiniol AEE	g	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

EEA frontier worker	gweithiwr trawsffiniol AEE	g	u
---------------------	----------------------------	---	---

EEA migrant worker	gweithiwr mudol AEE	g	u
--------------------	---------------------	---	---

EEA national	gwladolyn AEE	g	u
--------------	---------------	---	---

EEA self-employed person	person hunangyflogedig AEE	g	u
--------------------------	----------------------------	---	---

---

EEA State	Gwladwriaeth AEE	b	u
-----------	------------------	---	---

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

enacting
authority

awdurdod deddfu

g u

---

enclosure

The act of surrounding
or marking off (land)
with a fence or
boundary;

cau tir

---

ending on

gan orffen ar

---

ending with

gan orffen â

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

enforce		gorfodi		
enforcement notice		hysbysiad gorfodi		g u
engage	arrange to employ or hire	cymryd ymlaen		
entitlement		hawlogaeth		b u
enter	e.g. enter a house	mynd i	e.e. mynd i dŷ (yn hytrach na 'mynd i mewn i dŷ).	
entry	printed or written item	cofnod	Ond defnyddier 'eitem' pan fydd angen gwahaniaethu rhwng 'record' ('cofnod') ac 'entry' ('eitem') e.e. unrhyw eitem mewn unrhyw gofnod (<i>any item in any record</i>)	g u
environmental impact assessment	count noun	asesiad o'r effaith amgylcheddol		g u
environmental impact assessment	mass noun	asesu'r effeithiau amgylcheddol		
environmental scoping report		adroddiad cwmpasu		g u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

		amgylcheddol		
equivalence		cyfwerthedd	g	u
EU national		gwladolyn UE	g	u
European Communities Act 1972		Deddf y Cymunedau Ewropeaidd 1972	b	u
except		eithrio		
exception		eithriad	g	u
exclude	(= children from school)	gwahardd		
execute	to go through the formalities necessary to the validity of a document e.g. signing,	cwblhau		

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

sealing, etc

---

exempt

esempt

exempt

esemptio

exemption

esemptiad

g u

exercise

(e.g. exercise of power)

arfer

exercisable

arferadwy

expedient

hwylus

Explanatory
Note

Nodyn Esboniadol

g u

---

expose for sale

rhoi ...ar ddangos
i'w werthu

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Expressions used in these Regulations and in the Housing (Wales) Act 2014 have the same meaning as in that Act.

Mae i ymadroddion a ddefnyddir yn y Rheoliadau hyn ac yn Neddf Tai (Cymru) 2014 yr un ystyr ag sydd iddynt yn y Ddeddf honno.

---

extend

estyn/ymestyn

---

extend to

(e.e. These Regulations extend to England and Wales)

rhychwantu

(e.e. Mae'r Rheoliadau hyn yn rhychwantu Cymru a Lloegr)

---

extent

rhychwant

b

u

---

fall-out words

---

full-out words

geiriau cloi

ll

---

feed

bwyd anifeiliaid

g

u

---

feed material

deunydd bwyd anifeiliaid

g

u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

feeding(-)stuff		bwyd anifeiliaid	g	u
feedstuff		bwyd anifeiliaid	g	u
field	In Schedule 5 to GOWA 2006	maes	g	u
fishery	the right of fishing in certain waters	pysgodfa; hawl i bysgota	b	u
fishery	place or district where fish are caught; fishing-ground	pysgodfa	b	u
fodder		porthiant	g	u
food		bwyd	g	u
foodstuff		deunydd bwyd, cynnyrch bwyd, bwyd	g	u
footway		troetffordd	b	u
for different purposes and different cases		at ddibenion gwahanol ac ar gyfer achosion gwahanol		
for the purposes of		at ddibenion		

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

forage		porthiant	planhigion a chynnyrch a ddaw o blanhigion ac a roddir yn fwyd i anifeiliaid, yn enwedig da byw, wrth eu magu yw 'porthiant'	g	u
--------	--	-----------	--	---	---

---

forage		porfwyd	planhigion a chynnyrch a ddaw o blanhigion y mae anifeiliad yn dod o hyd iddynt eu hunain, yn enwedig da byw, wrth eu magu yw 'porfwyd'	g	u
--------	--	---------	---	---	---

---

forfeit	to lose property or a right as a consequence of an offence or the breach of an undertaking	fforffedu			
---------	--	-----------	--	--	--

---

form	set order of words	ffurf		b	u
------	--------------------	-------	--	---	---

---

form	printed document with blank spaces for information to be inserted	ffurflen		b	u
------	---	----------	--	---	---

---

freedom		rhyddid		g	u
---------	--	---------	--	---	---

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

frustration	termination of a contract as a result of an event that either renders its performance impossible or illegal or prevents its main purpose from being achieved.	llesteirio	e.e. adran 148(2) o Ddeddf Rhentu Cartrefi (Cymru) 2016: (2) Nothing in this section affects— (a) any right of the landlord or contract-holder to rescind the contract, or (b) the operation of the law of frustration = Nid oes dim yn yr adran hon yn effeithio ar— (a) unrhyw hawl sydd gan y landlord neu ddeiliad y contract i ddad-wneud y contract, na (b) gweithrediad cyfraith llesteirio .
-------------	---	------------	--

full-time		llawnamser		
function		swyddogaeth	b	u
general assessment drawing		lluniad asesiad cyffredinol	g	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

grain	single seedlike fruit of a cereal plant	gronyn		g	u
grain	mass of seedlike fruits produced by cereal plants	grawn	e.e. pentwr o rawn yn pydru yn y warws	g	u
grain	cereal plants	ÿd	e.e. mae lot o ÿd yn tyfu ar yr ynys	g	u
green fodder		porthiant glas		g	u
guardianship		gwarcheidiaeth		b	u
guidance	advice or information aimed at resolving a problem or difficulty, especially as given by someone in authority	canllawiau	'cyfarwyddyd' yng nghyd-destun gyrfaoedd etc		ll
guide	book, document etc providing information on a subject	arweiniad	'arweinlyfr' ar gyfer llyfryn fel arweinlyfr i heneb	g	u
have effect		cael effaith			
have regard		rhoi sylw (i)			
having had regard		ar ôl rhoi sylw (i)			

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Having been passed by Senedd Cymru and having received the assent of His

Majesty, it is enacted as follows:

Gan ei fod wedi ei basio gan Senedd Cymru ac wedi derbyn cydsyniad Ei Fawrhydi, deddfir fel a ganlyn:

---

heading		pennawd	g	u
hereditament	unit of land that has been separately assessed for rating purposes	hereditament	g	u
hold	e.g. land, property, lease	dal		
holder	of land, property, lease, etc.	deiliad	g	u
holding	e.g. agricultural holding	daliad	g	u
household	“it was the judge’s finding that the keeping of not only separate houses but also separate homes was not consistent with the parties’ living in the same household”	aelwyd	b	u

---

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

imminent health risk

risg ar fin digwydd i iechyd

b u

---

impose

gosod

---

in accordance with

yn unol â

In accordance with section ****(*)** of that Act, the Welsh Ministers have consulted those persons appearing to them to represent interests with which these Regulations are concerned as they considered appropriate.

Yn unol ag adran ****(*)** o'r Ddeddf honno, mae Gweinidogion Cymru wedi ymgynghori, fel y gwelsant yn briodol, â'r personau hynny **yr ymddangosai iddynt hwy** eu bod yn cynrychioli'r buddiannau y mae'r Rheoliadau hyn **yn ymwneud â hwy**.

In accordance with section 61(2) of that Act, a draft of this instrument has been laid before, and

Yn unol ag adran 61(2) o'r Ddeddf honno, **gosodwyd** drafft o'r offeryn hwn gerbron Senedd

---

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

approved by
resolution of,
Senedd Cymru.

Cymru ac fe'i
cymeradwywyd
ganddi drwy
benderfyniad.

---

in contravention
of

gan dorri

yn groes i

---

in exercise of
the powers

drwy arfer y
pwerau

---

in exercise of
the powers
conferred by

drwy arfer y
pwerau a roddir
gan

---

in exercise of
the powers
conferred on the
Secretary of
State...and now
vested in them

drwy arfer y
pwerau a roddwyd
i'r Ysgrifennydd
Gwladol...ac a
freiniwyd bellach
ynddynt hwy

---

in force

mewn grym

---

in good faith

yn ddiwyll

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

in possession	mewn meddiant
in relation to	mewn perthynas â o ran (Cymru)
in reliance on	drwy ddibynnu ar
in respect of	mewn cysylltiad â
in so far as they are applicable to Wales	i'r graddau y maent yn gymwys i Gymru
in so far as they are exercisable in Wales	i'r graddau y maent yn arferadwy yng Nghymru
in so far as exercisable in Wales	i'r graddau y maent yn arferadwy yng Nghymru

---

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

in that behalf		yn y cyswllt hwnnw		
incidental provision	a provision dealing with a subordinate incident of the main provisions	darpariaeth ddeilliadol		b u
incorporate	constituted as a legal or formal constitution	corfforedig		
incorporated	constituted as a legal or formal constitution	corfforedig		
incur	cost, expenditure etc	mynd i	costau, gwariant etc	
Independent Remuneration Board of the Senedd		Bwrdd Taliadau Annibynnol y Senedd		g u
index of defined		mynegai o		g u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

expressions		ymadroddion wedi eu diffinio		
index of defined terms		mynegai o dermau wedi eu diffinio	g	u
inferior lease		les isradd	b	u
inquiry		ymchwiliad	g	u
insert		mewnosod	Defnyddir yr arddoddiad “yn” (neu “i mewn”) yn hytrach nag “i” ar ôl “mewnosod”, er enghraifft, mewnosod Atodlen newydd yn y rheoliadau	
inspect	(examine something to ensure that it reaches an official standard e.g. Estyn official looking into a school)	arolygu		
inspect	(look closely at something e.g. members of public looking at plans, etc)	edrych ar		
inspection		arolygiad	g	u
inspector		arolygydd	g	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

instruction	E.g. If a direction is made under subsection (2), the local authority must comply with the instructions of the Welsh Ministers or the nominee in relation to the exercise of the functions. Also, e.g. from officials to lawyers	cyfarwyddiad	g	u
instrument		offeryn	g	u
instruments revoked		yr offerynnau sydd wedi eu dirymu		
interest	(e.g. interest in land)	buddiant	g	u
interim measure		mesur dros dro	g	u
interpretation	(e.g. as a title in an instrument)	dehongli		
interpretation	an instance of interpreting	dehongliad	g	u
intervention	mass noun – action or process of intervening e.g. state intervention in the economy	ymyrraeth	b	u
intervention	count noun – action of	ymyriad	g	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

intervening e.g. her numerous interventions in the debate were not helpful

---

investigate

ymchwilio

investigation

ymchwiliad

g

u

investigator

ymchwilydd

g

u

in italics

(e.e. the text in italics)

mewn llythrennau italig

(e.e. y testun mewn llythrennau italig)

issue

formally send out or make known (notice, etc)

dyroddi

Defnyddio “cyhoeddi” pan fydd “issue” yn cyfeirio at beri bod dogfen ar gael yn gyffredinol i’r cyhoedd a “dosbarthu” pan fydd yn golygu “rhannu rhywbeth rhwng nifer o bobl”.

italic

(e.g. italic heading)

italig

(e.e. pennawd italig)

italics

(e.g. italics show changes to the text)

llythrennau italig

(e.e. mae’r llythrennau italig yn nodi’r

ll

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma’r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

newidiadau i'r testun)

---

joint tenancy	cyd-denantiaeth	b	u
---------------	-----------------	---	---

---

joint tenant	cyd-denant	g	u
--------------	------------	---	---

---

jointly and severally	ar y cyd ac yn unigol
-----------------------	-----------------------

---

judgement	dyfarniad	g	u
-----------	-----------	---	---

---

known as	(e.g. the property known as Pont Arenig)	o'r enw	(e.e. yr eiddo o'r enw Pont Arenig)
----------	--	---------	-------------------------------------

---

L.	(=legal) mewn enw offeryn statudol	Cyfr.
----	------------------------------------	-------

---

lawful	cyfreithlon
--------	-------------

LCO	GCD
-----	-----

---

lease	les	b	u
-------	-----	---	---

---

lease	lesio
-------	-------

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

leaseholder	lesddeiliad		g	u
lessee	lesddeiliad		g	u
lessor	lesydd		g	u
legal	Cyfreithiol	gofynnol gan y gyfraith, a ganiateir gan y gyfraith, seiliedig ar y gyfraith, yn perthyn i'r gyfraith yw 'cyfreithiol'		
legal	Cyfreithlon	yn unol â'r gyfraith, heb fod yn erbyn y gyfraith yw 'cyfreithlon'		
Legal Advisor	Cynghorydd Cyfreithiol		g	u
legislate	deddfu			
legislation	deddfwriaeth		b	u
legislative	deddfwriaethol			
Legislative Competence Order	Gorchymyn Cymhwysedd Deddfwriaethol		g	u
legislature	deddfwrfa		b	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

length	(of a road)	darn	darn (o ffordd)	g	u
levy		ardoll		b	u
liability	(a) the condition of being liable or answerable by law; (b) that which is owed or due (e.g. money, goods, or service) which one person is under an obligation to pay or render to another.	atebolrwydd	e.e. (a) liability in tort arises from the breach of a duty = mae atebolrwydd mewn camwedd yn codi o dor dyletswydd; (b) the estimated total liabilities, which is the cost if all current claims are successful, stand at £65bn” = £65bn yw’r amcangyfrif o gyfanswm yr atebolrwyddau, sef y gost os bydd pob hawliad cyfredol yn llwyddiannus	g	u
liable for	bound or obliged by law or equity, or in accordance with a rule or convention; answerable for	atebol am	e.e. mae’r rheoliadau yn y Rhan hon yn sicrhau bod person ar lefel briodol uchel yn y sefydliad yn atebol am ansawdd y gwasanaeth		
liable to	legally subject to	agored i	e.e. mae person sydd wedi ei euogfarnu o’r naill drosedd neu’r llall yn agored ar euogfarn ddiannod i ddirwy ddiderfyn		

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma’r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

liable to be proceeded against and punished accordingly	yng nghyd-destun y gyfraith droseddol	yn agored i gael ei erlyn a'i gosbi yn unol â hynny	Defnyddir "erlyn" am mai ystyr "proceed against" yw "institute legal action, take legal proceedings (against)" ac ystyr "prosecute" yw "institute or conduct legal proceedings (in respect of a crime or an action) (against)".		
licence		trwydded		b	u
license		trwyddedu			
licensee		trwyddedai		g	u
licensor		trwyddedwr		g	u
limitation		cyfyngiad / terfyn, e.e. "The limitation to this modification by paragraph 1(3) preserves other duties and responsibilities		g	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

that exist with
regards to ‘pupils’
that need to
continue” =

“Mae’r **cyfyngiad**
i’r addasiad hwn
gan baragraff 1(3)
yn cadw
dyletswyddau a
chyfrifoldebau
eraill sy’n bodoli o
ran ‘disgyblion’ y
mae angen iddynt
barhau”;

OND

“Regulations
under subsection
(2) may also make
provision
imposing a
prohibition,

restriction or
other **limitation**
on the exercise of
the economic
well-being
function by a

corporate joint
committee
granted that
function” = “Caiff

	<p>rheoliadau o dan is-adran (2) wneud darpariaeth hefyd sy'n gosod gwaharddiad,</p> <p>cyfyngiad neu derfyn arall ar arfer y swyddogaeth llesiant economaidd gan gyd-bwyllgor</p> <p>corfforedig y rhoddwyd y swyddogaeth honno iddo"</p>		
liquidate	datod		
liquidation	datodiad	g	u
liquidator	datodwr	g	u
list	rhestr	b	u
list of wastes	rhestr wastraffoedd	b	u
list of wastes decision	penderfyniad y rhestr wastraffoedd	g	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

litter		sbwriel	[NID ysbwriel]	g	u
load		llwyth		g	u
Made	(of Orders or Regulations)	Gwnaed			
make	regulations, orders, acts, etc	gwneud			
make provision		gwneud darpariaeth			
mandatory		mandadol			
matter	Within 'fields' in Schedule 5 to GOWA 2006	mater		g	u
meaning	e.g. "Special educational needs" (<i>"anghenion addysgol arbennig"</i>) has the meaning given to it by section 312(1) of the Act.		e.e. Mae i "anghenion addysgol arbennig" yr ystyr a roddir i "special educational needs" gan adran 312(1) o'r Ddeddf.		
means	e.g. In these	ystyr	e.e. Yn y Rheoliadau	g	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

	Regulations – “cat”(“ <i>cath</i> ”) means...		hyn – ystyr “cath” (“ <i>cat</i> ”) yw....		
measure	legislative instrument	mesur e.g. Highways and Transport Measure - Mesur Priffyrdd a Thrafnidiaeth		g	u
meet	e.g. conditions	bodloni			
meet	e.g. expenses	talw			
meet	e.g. needs	diwallu			
meet	e.g. requirements	bodloni			
meet	e.g. standards	cyrraedd			
meet	e.g. targets	cyflawni			
Member of the Senedd		Aelod o'r Senedd		g	u
member State		Aelod-wladwriaeth		g	u
Memorandum of		Memorandwm		g	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfrain](#)t.

Corrections		Cywiriadau		
minor amendment		mân ddiwygiad	g	u
modification		addasiad	g	u
modify		addasu		
N.I.	=Northern Ireland e.g. Statutory Instrument 2004 No. 310 (N.I. 1)	G.I.	Offeryn Statudol 2004 Rhif 310 (G.I. 1)	
natural parent		rhiant naturiol	g	u
negative procedure		gweithdrefn negyddol	b	u
No.	number	Rhif	g	u
Note as to earlier commencement orders		Nodyn am y gorchmynion cychwyn cynharach		
notice		hysbysiad	g	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

notify		hysbysu		
notwithstanding		er gwaethaf		
Now therefore		Yn awr felly		
of the opinion	(e.g. if the Welsh Ministers are of the opinion...)	o'r farn	(e.e. os yw Gweinidogion Cymru o'r farn...)	
O.J.	Official Journal	O.J.		
obligation	the condition of being legally bound; an act or course of action to which one is legally bound	rhwymedigaeth	e.e. Regulation 7 imposes an obligation on food authorities to enforce these Regulations = Mae rheoliad 7 yn gosod rhwymedigaeth ar awdurdodau bwyd i orfodi'r Rheoliadau hyn	b u
observe	pay practical regard to (a law, custom, principle, etc.); adhere to, keep, follow	cadw, cadw at, cadw o fewn, etc (gan ddibynnu ar y cyd-destun)	e.e. cadw amod, cadw gwylnos, cadw'r Sul, cadw at god ymarfer, cadw at safonau, cadw o fewn terfynau amser	

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

observe	watch attentively or carefully, e.g. the inspector observed the class during a science lesson	arsylwi
---------	---	---------

---

observe	see, e.g. the vehicle was observed on High Street at 20:35	gweld
---------	--	-------

---

obsolete provision		darpariaeth ddarfodedig	b	u
--------------------	--	-------------------------	---	---

---

occupancy		meddiannaeth	b	u
-----------	--	--------------	---	---

---

occupancy condition		amod meddiannu	g	u
---------------------	--	----------------	---	---

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

occupation		meddiannu		
occupier		meddiannydd	g	u
occupy		meddiannu		
offence	A public wrong punishable by the state in criminal proceedings e.g. any person who fails to comply with sub-paragraph (5) is guilty of an offence.	trosedd	b	u
offend	To commit a criminal offence	troseddu		
offender	One who commits a criminal offence	troseddwr	g	u
offside lane		lôn allanol	b	u
off-slip road		ffordd ymadael	b	u
omit		hepgor		

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

on indictment	ar dditiad	(nid 'drwy dditiad')		
on-slip road	ffordd ymuno		b	u
opening words	geiriau agoriadol			ll
opinion	barn		b	u
order	gorchymyn		g	u
Overview of this Act	Trosolwg o'r Ddeddf hon		g	u
owner	perchennog		g	u
owner-occupier	perchen-feddiannydd		g	u
ownership	perchnogaeth		b	u
p.	page	t.		
paragraph	paragraff		g	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Parliament	The legislature of the UK consisting of the sovereign, the House of Lords and the House of Commons	Senedd y Deyrnas Unedig / Senedd y DU	b	u
parliament	a legislature	senedd	b	u
part	of an instrument	rhan	b	u
pass a resolution		pasio penderfyniad		
permitting	issuing of permits e.g. environmental permitting	trwyddedu		
person		person	g	u
personal property		eiddo personol	g	u
pet food		bwyd anifeiliaid anwes	g	u
plan	diagram or drawing	plan	g	u
plan	detailed proposal	cynllun	g	u
plant food		bwyd planhigion	g	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

possess		meddu (ar)		
possession		meddiant	g	u
possessor		person sy'n meddu	g	u
power		pŵer	g	u
preamble		rhaglith	b	u
premises		mangre	b	e
prepare	(=write a document)	llunio		
prepare	(=make ready)	paratoi		
prescribe		rhagnodi		
primary legislation		deddfwriaeth sylfaenol	b	u
principal regulations		prif reoliadau		ll
prison	a building to which people are legally committed as punishment for crimes they have committed or while awaiting trial	carchar, (carchardy)	g	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

prison	confinement in a prison (Mass noun).	carchar		g	u
proceedings	legal action or litigation taken in a court, tribunal, &c. to settle a dispute e.g. proceedings brought against a person in respect of an offence; a formal investigation or consideration of a matter conducted by an organisation e.g. disciplinary proceedings	achos	Mae 'proceedings' fel arfer yn cael ei ddefnyddio fel enw unigol yn yr ystyr hon, ond dyma'r ffurf luosog hefyd. Felly bydd angen ystyried ai 'achos' ynteu 'achosion' y mae eu hangen yn y cyd-destun dan sylw. Mewn testunau cyffredinol fe all ystyr 'proceedings' fod yn nes at 'procedure' e.e. 'capability proceedings' ac felly gellid defnyddio 'gweithdrefn(au)'.	g	u
proceedings	business transacted by a society, committee, legislature, &c.; published record of such business	trafodion			ll
produce	(=bring into existence, e.g. write a report)	llunio			
produce	(=show a document)	dangos			

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

property	eiddo	g	u
proposed LCO	GCD arfaethedig e.g. Proposed Highways and Transport Legislative Competence Order - Gorchymyn Cymhwysedd Deddfwriaethol Arfaethedig ynghylch Priffyrdd a Thrafnidiaeth ; Committee's Proposed Highways and Transport Legislative Competence Order - Gorchymyn Cymhwysedd Deddfwriaethol Arfaethedig y Pwyllgor ynghylch Priffyrdd a Thrafnidiaeth	g	u
proposed Measure	Mesur arfaethedig e.g. Proposed Highways and	g	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

		Transport Measure - Mesur Arfaethedig ynghylch Priffyrdd a Thrafnidiaeth		
protected tenancy		tenantiaeth warchoddedig		b u
provide		darparu		
provision	condition or requirement	darpariaeth		b u
public interest	(e.g. in the public interest)	budd y cyhoedd	(e.e. er budd y cyhoedd)	g u
purport	profess to be or do	honni		
pursuant to		yn unol â		
quash		diddymu		
real property		eiddo tirol		g u
realign		ailalinio	e.e. "adleoli ac ailalinio'r bont droed newydd a'r rampiau dros gefnffordd yr A465 yn Blackrock"	

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

receive	esp. of official documents	cael		
recital	part of a legal document that explains its purpose and gives factual information	cronicliad	g	u
recommendation		argymhelliad	g	u
record		cofnod	e.e. unrhyw eitem mewn unrhyw gofnod (<i>any item in any record</i>)	g u
redress		iawn	g	u
redundant provision		darpariaeth ddiangen	b	u
refer	pass smth. on for a decision	atgyfeirio		

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

reference number	cyfeirnod	g	u
------------------	-----------	---	---

---

referral	atgyfeiriad	g	u
----------	-------------	---	---

---

register	cofrestr	b	u
----------	----------	---	---

---

regulation	rheoliad	g	u
------------	----------	---	---

---

regulatory appraisal	arfarniad rheoliadol	g	u
----------------------	----------------------	---	---

---

related expression	ymadrodd perthynol	g	u
--------------------	--------------------	---	---

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

related provision		darpariaeth gysylltiedig		b	u
relating to		yn ymwneud â ynghylch ynglŷn â			
remand centre		canolfan remánd		b	u
remedy		rhwymedi		g	u
remedy		unioni			
repeal		diddymu			
repossess		adfeddu		bf	
representations	formal statements made to a higher authority	sylwadau	e.e. cyflwyno sylwadau (nid gwneud sylwadau).		ll

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

	e.g. to make representations			
require		(ei) gwneud yn ofynnol	e.e. mae rheoliad 3 yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru gyhoeddi'r adroddiad.	bf
requirement		gofyniad		g u
rescind	to make a law, agreement, order, or decision no longer have any (legal) power ; to set aside of a voidable contract, which is thereby treated as if it had never existed	dad-wneud	e.e. "gorchymyn secwestru nad yw wedi ei ddad-wneud"	
reside		preswyllo		
residence	the fact of living in a place	preswylriad		g u
residence	house etc	preswylfa		b u
residency	the fact of living in a place	preswylriad		g u
residency	house etc	preswylfa		b u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

residential		preswyl		
residential property		eiddo preswyl	g	u
residential zone		parth preswyl	g	u
residents' association		cymdeithas breswylwyr	b	u
residual		gweddilliol		
restriction	something that restricts a person or thing; a limitation on action; a limiting condition or regulation	cyfyngiad	g	u
review		adolygu		
review		adolygiad	g	u
reviewer		adolygydd	g	u
revise	re-examine and make alterations (to a written text)	(a) diwygio (b) newid		Defnyddio “diwygio” fel y dewis cyntaf, ond os bydd angen gwahaniaethu rhwng “amend” a “revise”, defnyddio “diwygio” am

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

			“amend” a “newid” am “revise”.		
revocation	(eg. as a title in an instrument)	dirymu			
revocation	an act of revoking	dirymiad		g	u
revoke		dirymu			
Royal Assent		Cydsyniad Brenhinol	Fel arfer defnyddir y fannod o'i flaen e.e. ar y diwrnod y mae'n cael y Cydsyniad Brenhinol.	g	u
rule		rheol		b	u
S.	=Scotland e.g. SI 1998/5 (S.2)	A	OS 1998/5 (A. 2)		
S.I.	Statutory Instrument	O.S.	Offeryn Statudol		
S.R.	Statutory Rule Northern Ireland	Rh.St.	Rheol Statudol		
saving provision		darpariaeth arbed		b	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

schedule	atodlen	Os un Atodlen yn unig sydd, yr arfer yn Saesneg yw rhoi 'Schedule' ond yn Gymraeg, 'Yr Atodlen'.	b	u
scheme	cynllun		g	u
scrutineer	craffwr		g	u
scrutinise	craffu			
scrutiny	craffu			
secondary legislation	is-ddeddfwriaeth		b	u
Secretary of State	Ysgrifennydd Gwladol		g	u
section of an instrument	adran		b	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Section X of the Y Act defines “Z”. Section X was amended by section T of the U Act.

Mae adran X o Ddeddf Y yn diffinio “Z”. Diwygiwyd adran X gan adran T o Ddeddf U.

---

secure tenancy

tenantiaeth
ddiogel

b u

---

security of
tenure

diogelwch
deiliadaeth

g u

See also section 40 of the Legislation (Wales) Act 2019 (anaw 4) for provision about the procedure that applies to this instrument.

Gweler hefyd adran 40 o Ddeddf Deddfwriaeth (Cymru) 2019 (dccc 4) am ddarpariaeth ynghylch y weithdrefn sy'n gymwys i'r offeryn hwn.

See the definition of the “appropriate national authority” in section 261(1) of the 2004 Act.

Gweler y diffiniad o “appropriate national authority” yn adran 261(1) o Ddeddf 2004.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

seize	Take possession of smth by warrant or legal right, confiscate, impound.	ymafael yn		
self-employed person	as opposed to 'worker' in EU law	person hunangyflogedig	g	u
Senedd, the	Main public building of Senedd Cymru	Y Senedd	b	u
Senedd Commission		Comisiwn y Senedd	g	u
Senedd Commissioner for Standards		Comisiynydd Safonau y Senedd	g	u
sequester	To remove (property, etc) from the possession of the owner temporarily; to seize and hold the effects of a debtor until the claims of creditors be satisfied.	secwestru, gorfodogi		
serve	to deliver a document (esp a legal document) to whom it is addressed according to a formal process.	cyflwyno		
several fishery	an exclusive right to fish	pysgodfa unigol	b	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

	derived from ownership of the soil.				
share	(In a company etc)	cyfranddaliad		g	u
ship		llong		b	u
S. I.	Statutory Instrument	O.S.	Offeryn Statudol		
S.I. No.	Statutory Instrument Number	Rhif O.S.	Rhif Offeryn Statudol	g	u
sign	put a signature to a document	llofnodi			
signification		dynodi			
sitting tenant		tenant (cyfredol)		g	u
slaughter		cigydda			
slaughterman		cigyddwr		g	u
sliproad		ffordd ymadael, ffordd ymuno, neu slipffordd (os na fydd yn glir ai ymadael ynteu ymuno sy'n digwydd, neu os bydd angen		b	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

	cyfeirio at 'exit road')		
special guardianship	gwarcheidiaeth arbennig	b	u
specified	penodedig		
specified Community provision	darpariaeth Gymunedol benodedig	b	u
specify	pennu		
speed limit	terfyn cyflymder	g	u
spent provision	darpariaeth a ddisbyddwyd	b	u
standstill period	cyfnod segur	g	u
statement of reasons	datganiad o'r rhesymau	g	u
statute	statud	b	u
statutory	statudol		

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

statutory instrument		offeryn statudol	g	u
stipple		dotwaith	g	u
stippled		â dotwaith		
stipulate		mynnu, pennu		
subject of	giving rise to, the focus of e.g. <i>the incident was the subject of international condemnation</i>	yn destun		
subject to	under the control or authority of, governed or regulated by e.g. <i>a person subject to immigration control; a Statutory Instrument subject to the negative procedure.</i>	yn ddarostyngedig i		
subject to	dependent on, conditional on e.g. <i>the merger is subject to the approval of the shareholders</i>	yn amodol ar		
subject to	likely or prone to be affected by, tending to,	tueddol i, tueddol o gael, agored i		

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfrain](#)t.

	vulnerable or exposed to e.g. <i>he was subject to bouts of nausea; she was subject to constant questioning</i>	etc		
subject to the other provisions of this Act		yn ddarostyngedig i ddarpariaethau eraill y Ddeddf hon		
sub-lease		is-les	b	u
subordinate legislation		is-ddeddfwriaeth	b	u
sub-paragraph		is-baragraff	g	u
subsection		is-adran	b	u
substitute		rhoi X yn lle Y		
superaffirmative procedure		gweithdrefn uwchgadarnhaol	b	u
supplementary provision		darpariaeth atodol	b	u
survey		arolwg	g	u
survey		arolygu		

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

surveyor	person conducting a survey	arolygydd	person sy'n cynnal arolwg	g	u
suspend		atal dros dro			
Swiss employed person		person cyflogedig Swisaidd		g	u
Swiss frontier employed person		person cyflogedig trawsffiniol Swisaidd		g	u
Swiss frontier self-employed person		person hunangyflogedig trawsffiniol Swisaidd		g	u
Swiss national		gwladolyn Swisaidd		g	u
Swiss self-employed person		person hunangyflogedig Swisaidd		g	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

take into possession		cymryd i feddiant		
take possession		cymryd meddiant		
temporary provision		darpariaeth dros dro	b	u
tenancy in common		tenantiaeth ar y cyd	b	u
tenant in common		tenant ar y cyd	g	u
title		enw		
tenure		deiliadaeth	b	u
The Clean Neighbourhoods and Environment Act 2005		Deddf Cymdogaethau Glân a'r Amgylchedd 2005	b	u
the day after	(e.g. the day after the day (on which) this Act receives Royal Assent)	drannoeth		(e.e. drannoeth y diwrnod y caiff y Ddeddf hon y Cydsyniad Brenhinol)

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

The date the provision comes into force

Y dyddiad y daw'r ddarpariaeth i rym

The day on which this Act receives Royal Assent

Y diwrnod y caiff y Ddeddf hon y Cydsyniad Brenhinol

The other provisions of this Act come into force on a day appointed by the Welsh Ministers in an order made by statutory instrument.

Daw darpariaethau eraill y Ddeddf hon i rym ar ddiwrnod a bennir gan Weinidogion Cymru mewn gorchymyn a wneir drwy offeryn statudol.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

The power to make [an order] under section [x] of the [Y] Act may be exercised to make [regulations] by virtue of section 39 of the Legislation (Wales) Act 2019 (anaw 4).

Caniateir arfer y pŵer i wneud [gorchymyn] o dan adran [x] o Ddeddf [Y] er mwyn gwneud [rheoliadau] yn rhinwedd adran 39 o Ddeddf Deddfwriaeth (Cymru) 2019 (dccc 4).

The power to make regulations under section 38 of the Legislation (Wales) Act 2019 may be exercised to make an order by virtue of section 39 of that Act.

Caniateir arfer y pŵer i wneud rheoliadau o dan adran 38 o Ddeddf Deddfwriaeth (Cymru) 2019 er mwyn gwneud gorchymyn yn rhinwedd adran 39 o'r Ddeddf honno.

The Welsh Ministers' Code of Practice on

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

the carrying out of Regulatory Impact Assessments was considered in relation to [this Order/these Regulations]. As a result, a regulatory impact assessment has been prepared as to the likely costs and benefits of complying with [this Order/these Regulations]. A copy can be obtained from *****, Welsh Government, Cathays Park, Cardiff, CF10 3NQ [and on the Welsh Government's website at www.gov.wales].

Asesiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r [Gorchymyn hwn/Rheoliadau hyn]. O ganlyniad, lluniwyd asesiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r [Gorchymyn hwn/Rheoliadau hyn]. Gellir cael copi oddi wrth: *****, Llywodraeth Cymru, Parc Cathays, Caerdydd, CF10 3NQ [ac ar wefan www.llyw.cymru].

The Welsh Ministers' Code of Practice on

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

the carrying out of Regulatory Impact Assessments was considered in relation to [this Order/these Regulations]. As a result it was not considered necessary to carry out a regulatory impact assessment as to the likely costs and benefits of complying with [this Order/these Regulations].

Cymru ar gynnal Aseidiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r [Gorchymyn hwn/Rheoliadau hyn]. O ganlyniad, ystyriwyd nad oedd yn angenrheidiol cynnal asesiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r [Gorchymyn hwn/Rheoliadau hyn].

The Welsh Ministers, as the appropriate national authority in relation to Wales, make the following Regulations in exercise of the powers conferred by

Mae Gweinidogion Cymru, sef yr awdurdod cenedlaethol priodol **o ran** Cymru, yn gwneud y Rheoliadau **a ganlyn** drwy arfer y pwerau a roddir gan adrannau...

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

sections...

---

the words from
“x” to “y” / the
words from “x”
to the end

y geiriau o “x” hyd
at “y” / y geiriau o
“x” hyd at y
diwedd

---

there are other
amending
instruments but
none is relevant
to these
Regulations

mae offerynnau
diwygio eraill ond
nid yw'r un
ohonynt yn
berthnasol i'r
Rheoliadau hyn

These
regulations
apply

Mae'r Rheoliadau
hyn yn gymwys

These
Regulations are
made under
section XX of
the XX Act (“the
XX Act”).
Section XX of
the XX Act
contains
definitions of a
number of terms
relevant to these
Regulations.

Mae'r Rheoliadau
hyn wedi eu
gwneud o dan
adran XX o
Ddeddf XX
 (“Deddf XX”). Mae
adran XX o
Ddeddf XX yn
cynnwys
diffiniadau o nifer
o dermau sy'n
berthnasol i'r
Rheoliadau hyn.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

These Regulations may be cited as...		Enw'r Rheoliadau hyn yw...		
think	(e.g. if the Commissioner thinks...)	meddwl	(e.e. os yw'r Comisiynydd yn meddwl...)	
This note is not part of the		Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r		
title	e.g as a title in an instrument	enwi		
to which there are amendments not relevant to these Regulations		y mae diwygiadau iddo (iddi/iddynt) nad ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn		
trailer		ôl-gerbyd		g u
transfer		trosglwyddo		
transfer of powers		trosglwyddo pwerau		
transition agreement		cytundeb pontio	addysg	g u
transition plan		cynllun pontio	addysg	g u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

transitional		trosiannol		
transitional provision		darpariaeth drosiannol	b	u
transitory provision		darpariaeth ddarfodol	b	u
transport	system or means of conveying people or goods from place to place by means of a vehicle etc. e.g. air transport, public transport	trafnidiaeth	b	u
transport	the action of transporting something or the state of being transported; transportation; the transport of crude oil.	cludiant, cludo	g	u
transpose	incorporate European law into the law of a Member State	trosi		
transposition note		nodyn trosi	g	u
treaty		cytuniad	g	u
tree		gorchymyn cadw	g	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

preservation order		coed		
Turkish national		gwladolyn Twrcaid	g	u
Turkish worker		gweithiwr Twrcaid	g	u
turning	a place where a road branches off another	trofa	b	u
unincorporate	not constituted as a legal or formal constitution	anghorfforedig		
unincorporated	not constituted as a legal or formal constitution	anghorfforedig		
United Kingdom national		gwladolyn o'r Deyrnas Unedig	g	u

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfrain](#)t.

u-turn	the turning of a vehicle in a u-shaped course so as to face in the opposite direction	tro pedol	g	u
validate		dilysu		
vary		amrywio		
verify		gwirhau		
vessel	(=ship, boat etc)	llestr	b	u
vest		breinio		
vested in Senedd Cymru		a freiniwyd yn Senedd Cymru		
vulnerable		hyglwyf		
W.	Wales	Cy.	Cymru	
waive	to dispense with a	hepgor		

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

	requirement			
waiver	a dispensing with a requirement	hepgoriad	g	u
waste		gwastraff	g	u
waste material		deunydd gwastraff	g	u
Welsh authority	An authority which exercises its functions in or as regards Wales	awdurdod Cymreig	g	u
Welsh Statutory Instrument		Offeryn Statudol Cymreig	g	u
Westminster	= Palace of Westminster, where the UK Parliament meets, also figuratively for 'Parliament'.	San Steffan		

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

WG

LIC

---

whenever
enacted or
made

pa bryd bynnag y'i
deddfir neu y'i
gwneir/ pa bryd
bynnag y'u deddfir
neu y'u gwneir

---

where the right
to reside arises

pan fo'r hawl i
breswyllo yn codi

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

because a
British citizen
would otherwise
be deprived of
the genuine
enjoyment of the
substance of
their rights as a
European Union
citizen

oherwydd byddai
dinesydd
Prydeinig fel arall
yn cael ei
amddifadu o
fwynhad
gwirioneddol
sylwedd ei
hawliau fel
dinesydd o'r
Undeb
Ewropeaidd

Whereas it
appears to
Senedd Cymru

Gan ei bod yn
ymddangos i
Senedd Cymru

Whitehall

(offices, officials, policy,
etc of) Government of
UK

Whitehall

---

with regard to..

o ran...

---

within x months
after...

o fewn x mis ar
ôl...

Nid yw'r cyfnod yn
cynnwys y dyddiad pryd
y mae'r cyfnod yn
dechrau.

---

within x months
of...

o fewn x mis i...

Nid 'o fewn X mis o...'

Ystyr 'of' yma yw
'indicating a point of

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

time from which something begins'. Mae 'i' (ystyr 4 yn GPC) yn cyfateb. Mae'r cyfnod yn cynnwys y dyddiad pryd y mae'r cyfnod yn dechrau.

---

without prejudice to....

e.g. without prejudice to the Part II of the 1999 Regulations

heb ragfarnu.... neu

heb iddo leihau effaith...

e.e. heb ragfarnu Rhan II o Reoliadau 1999 ' heb iddo leihau effaith Rhan II o Reoliadau 1999

[yn ôl yr hyn sy'n briodol yn y cyd-destun]

---

without prejudice to the generality of...

heb ragfarnu cyffredinolrwydd...

[Word or expression] has the meaning given by section 25 of the Housing (Wales) Act 2014.

Mae i [y gair neu'r ymadrodd] yr ystyr a roddir gan adran 25 o Ddeddf Tai (Cymru) 2014.

Words and expressions

Mae i eiriau ac ymadroddion a

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

---

used in these Regulations have the same meaning as they have in the Housing (Wales) Act 2014.

dddefnyddir yn y Rheoliadau hyn yr un ystyr ag sydd iddynt yn Neddf Tai (Cymru) 2014.

---

wrong in law

anghywir mewn cyfraith

W.S.I.

Welsh Statutory Instrument

O.S.C.

Offeryn Statudol Cymreig

---

young persons

pobl ifanc

b

u

---

zebra hatching

llinellau sebra

ll

Y rhannau ymadrodd – gallwch ddefnyddio'r byrfoddau hyn:

---

(1)

(2)

(3)

Gwrywaidd – g

Unigol – u

Enw – e

Benywaidd – b

Lluosog - ll

Berf – bf

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Ansoddair – ans

Adferf – adf

Arddodiad – ardd

Enw Priod – ep

Rhagenw – rh

Cysylltair – c

Ebychair – ebych

Bannod – b

Niwtral - n

Byrfodd - byr

Efallai na fydd y ddogfen hon yn hollol hygyrch.

Drllenwch ein [datganiad hygyrchedd](#) i gael rhagor o wybodaeth.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/yr-eirfa-ddrafftio-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).